

SECTORRAPPORT BOOMKWEKERIJ SEIZOEN 2019-2020

VANOERS-AGRO.NL

SECTORUPDATE | BOS- & HAAGPLANTSOEN

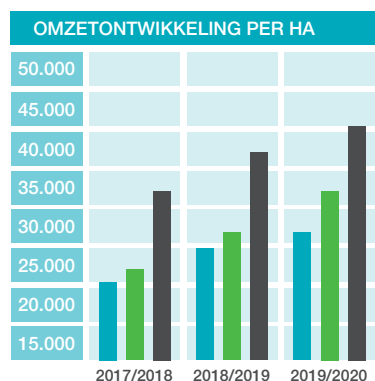
Terugblik | In het bos- en haagplantsoen wordt teruggekeken op een topjaar. Hierbij is sprake van een relatieve piek. Ten tijde van de uitbraak van COVID-19 hadden de boomkwekerij bedrijven enkele zeer goede weken achter de rug. De verwachting is dat de uitbraak van COVID-19 ervoor gezorgd heeft dat het positieve resultaat nog groter zou zijn geweest dan nu het geval is. De bos- en haagplantsoen bedrijven hebben goed gedraaid waardoor schaarste op de markt wederom van toepassing is. Daarnaast hebben de weersomstandigheden meegezeten, van een winter is vrijwel geen sprake geweest, waardoor het afleveren goed door is blijven gaan.

Middelgrote bedrijven maken inhaalsprong

Dat de bos- en haagplantsoenbedrijven een goed jaar achter de rug hebben, valt te zien aan de omzetcijfers. De 10% omzetgroei die in het najaar zichtbaar was, heeft zich doorgezet. De middelgrote bedrijven (15-25 ha) hebben een inhaalsprong gemaakt door een omzetgroei van 20% te realiseren. Hierdoor komt de omzet per hectare van deze bedrijven meer tussen de kleine en grote bedrijven in te liggen. De kleine bedrijven waren vroeg uitverkocht waar middelgrote bedrijven van geprofiteerd hebben. Handelaren weten de bedrijven steeds beter te vinden en zijn bereid meer te betalen als gevolg van schaarste. De naamsbekendheid van het bos- en haagplantsoen uit Zundert en omstreken groeit gestaag, wat terug te zien is in de exportcijfers. De handel naar het Oostblok is verder toegenomen.

Arbeidsschaarste stijgt tot een hoogtepunt

Mede als gevolg van de coronacrisis zijn de arbeidskosten flink gestegen. Waar in het najaar nog een groei van kosten

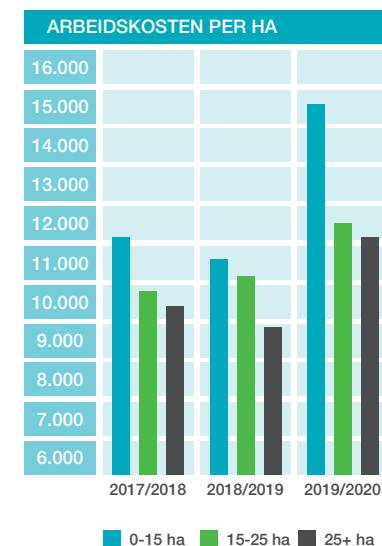

■ 0-15 ha ■ 15-25 ha ■ 25+ ha

zichtbaar was van 10%, is deze uiteindelijk 20% geworden. Zeker eind maart was de vraag naar arbeid hoog wat gezorgd heeft voor extra kosten. Met name voor de kleine bedrijven zorgt dit voor problemen. De omzet en arbeidskosten kruipen naar elkaar toe waardoor de ruimte voor overige kosten afneemt. Opvallend is dat de middelgrote bedrijven de grootste omzettoename laten zien terwijl de arbeidskosten het minst hard stijgen. Hierdoor behalen deze bedrijven een financieel voordeel. Waar de kleine bedrijven nog veel eigen arbeid benutten en daarnaast met uitzendkrachten werken, wordt zichtbaar dat de middelgrote bedrijven hun arbeid steeds beter inrichten. Bij de grote bedrijven is al langere tijd zichtbaar dat deze arbeidsefficiëntie goed is.

Verwachtingen

In het bos- en haagplantsoen zijn de verwachtingen voor het najaar goed. Het belang van groen in de samenleving blijft groot en zorgt voor extra vraag naar boomkwekerijproducten. Afgelopen voorjaar is de markt licht stilgevallen, waardoor mogelijk meer planten zijn blijven staan voor het najaar. Hierdoor is de verwachting dat de vraag groeit en dat de boomkwekers hierop in kunnen spelen. Er blijft onzekerheid op het gebied van personeel. Het personeel in de boomkwekerijsector komt van steeds verder weg. Tijdens de coronacrisis is merkbaar geworden dat het aanbod van personeel eindig is. Zeker wanneer landen beperkingen opleggen ten opzichte van andere landen wordt het lastig om aan voldoende personeel te kunnen komen. De verwachting is dat dit de komende tijd door reisbeperkingen van en naar andere Europese landen lastig blijft. Daarnaast bestaat het risico op een nieuwe uitbraak onder het personeel wat voor grote problemen kan zorgen. Om dit te voorkomen dienen de arbeidsomstandigheden aangepast te worden. Zowel in de schuur als op het veld dient afstand gehouden te worden wat leidt tot inefficiëntie en mogelijk tot een verdere stijging van de arbeidskosten. De beschikbaarheid van personeel en arbeidsomstandigheden zullen daarom veel impact hebben op de cijfers van komend najaar.

SECTORUPDATE | CONTAINERTEELT

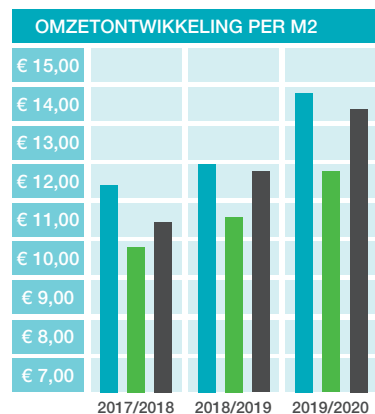
Terugblik | Ook de containerteeltbedrijven hebben een goed voorjaar laten zien. De negatieve groei die in het najaar zichtbaar was, heeft zich in het voorjaar gestabiliseerd. De containerteeltbedrijven laten daarmee opnieuw een goed rendement zien. Op de markt van de containerteeltbedrijven is de schaarste afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Hierdoor wordt het als ondernemer steeds belangrijker om zich van anderen te onderscheiden.

Voorjaar zorgt voor omzetherstel

Over het najaar van 2019 was een omzetsdaling zichtbaar. Deze is in het eerste halfjaar van 2020 gecorrigeerd. De bedrijven laten een gemiddelde omzetgroei van 10% zien. Dit is een omzetgroei die over de hele lijn zichtbaar is. Opvallend is dat de kleine bedrijven een grotere voorsprong hebben ontwikkeld. Wanneer deze cijfers vergeleken worden met de cijfers over het najaar, blijkt dat de kleine bedrijven het beste voorjaar hebben gehad. Om zich te kunnen onderscheiden van andere bedrijven heeft een grotere impact op de omzet per m2. Hieruit kan geconcludeerd worden dat bedrijven die zich focussen op kwaliteit, de hoogste omzetgroei weten te realiseren.

Stabilisatie van de arbeidskosten

De kleine bedrijven laten de hoogste omzettoename zien, maar krijgen daarbij ook te maken met een toename van de arbeidskosten. Deze toename komt met name voort uit de niet betaalde arbeid. Door de goede jaren zijn ondernemers zichzelf meer gaan gunnen. De privé opnamen zijn

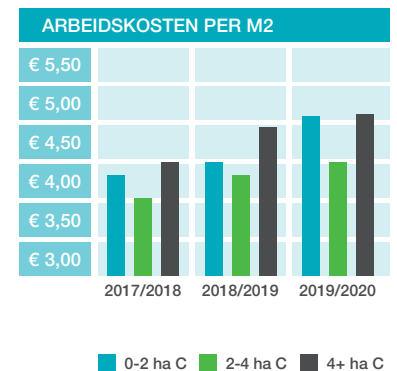

■ 0-2 ha C ■ 2-4 ha C ■ 4+ ha C

daardoor toegenomen. Daarnaast is het voor de kleine bedrijven relatief duur om extra arbeid in te huren en de voorzieningen hiervoor te organiseren. De middelgrote bedrijven blijken hieruit duidelijk een prijsvoordeel te halen. Als we over de hele lijn kijken, blijkt de toename van arbeidskosten mee te vallen. Voor de kleine bedrijven is een toename van 10% zichtbaar en bij de grote- en middelgrote bedrijven is slechts sprake van een toename van nog geen 5%. Vorig jaar waren de arbeidskosten met 20% toegenomen. Hieruit blijkt dat de ondernemers de arbeidskosten in het afgelopen boekjaar hebben weten te stabiliseren.

Verwachtingen

Ook voor komend najaar zijn de verwachtingen opnieuw voorzichtig. Zoals reeds in eerdere sectorrapporten beschreven is de verwachting dat de omzet per m2 de komende jaren licht zal afnemen. Doordat de bedrijven voorlopen in de cyclus is dit logisch, maar geeft het ook zorgen. Een manier om dit risico in te perken is een goede assortimentopbouw. Enerzijds zorgt houdbare handel voor een verspreiding van de risico's terwijl daghandel en grotere aantallen zorgen voor een hogere efficiëntie. Als ondernemer is het belangrijk hierin de juiste afweging te maken. In de cijfers is terug te zien dat ondernemers zichzelf als gevolg van de goede jaren meer gunnen. De afgelopen jaren is hier veel ruimte voor geweest. De komende jaren zal dit minder worden waardoor het als ondernemer belangrijk is tijdig bij de sturen. Dat bijsturen van de privé uitgaven of niet essentiële uitgaven is op dit moment nog niet zichtbaar. Tegelijkertijd hebben de containerteeltbedrijven als gevolg van COVID-19 lastigere tijden achter de rug. De zorg om het binnenkomen van potgrond en potten als gevolg van mogelijke lockdowns was groot. Uiteindelijk is dit meegevallen. Geluiden uit de sector laten horen dat in het voorjaar minder gepot is. Enerzijds door de zorg om grondstoffen, anderzijds door de schaarste aan personeel. Hierdoor is de verwachting dat komend najaar de schaarste op de markt weer licht zal toenemen.

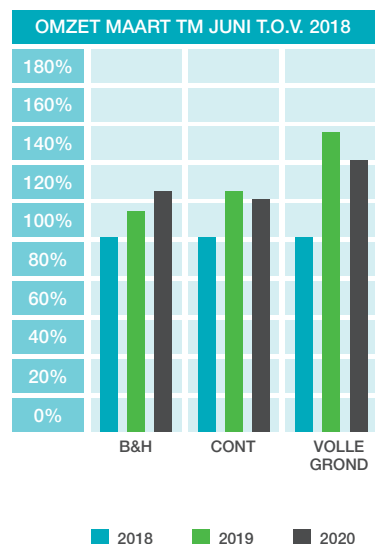

COVID-19

De zorgen omtrent COVID-19 zijn in de sector groot geweest, met name begin maart. Deze zorgen waren tweeledig. Enerzijds de zorg om voldoende handel en de impact op export. Een aantal exportlanden ging immers gelijk in lockdown. Anderzijds om voldoende personeel te werven, door het inreisverbod in veel Europese landen, was het lastig om geschikt personeel te vinden en was de zorg groot om het personeel gezond te houden. In dit onderdeel van het sectorrapport zullen we de maanden maart t/m juni vergelijken met voorgaande jaren om zo een beeld te schetsen van de impact van COVID-19. Door de overheid zijn diverse steunmaatregelen in het leven geroepen. Over het algemeen zien we dat hiervan weinig gebruik gemaakt is en dat voor bedrijven een mogelijke terugbetaling zal gelden.

Lichte impact COVID-19

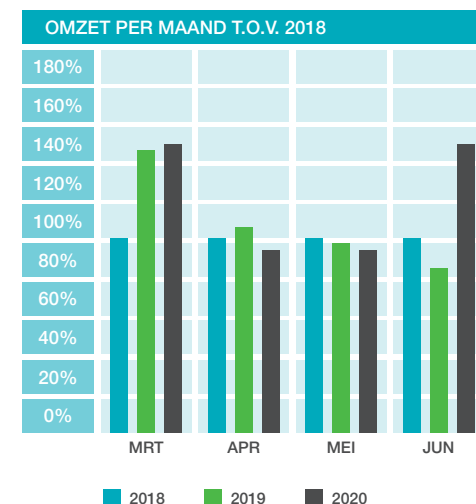
In de hiernaast getoonde grafiek is de omzet van maart t/m juni 2019 en 2020 weergegeven t.o.v. 2018. De omzet uit 2018 is hierbij als 100% weergegeven. Het gaat hierbij om de totale omzet. De omzet in dezelfde maanden lag over alle deelsectoren in 2019 hoger dan in 2018. Met name bij de vollegronds bedrijven waren deze maanden in 2019 goed. In 2020 is bij deze groep de grootste afname zichtbaar. Het gaat daarbij om een afname van 10%. Voor de containerteeltbedrijven is een afname zichtbaar van 5%. De bos- en haagplantsoenbedrijven laten geen afname zien maar een toename van 10%. Op basis van deze cijfers blijkt dus dat de bedrijven in het bos- en haagplantsoen, terugkijkend over de gehele periode, weinig tot geen last hebben gehad van COVID-19.

Misgelopen groei is in dit overzicht niet verwerkt, deze data is niet beschikbaar. Bij de containerteeltbedrijven en de vollegronds bedrijven is wel zichtbaar dat COVID-19 een negatieve impact hebben gehad op de omzet.

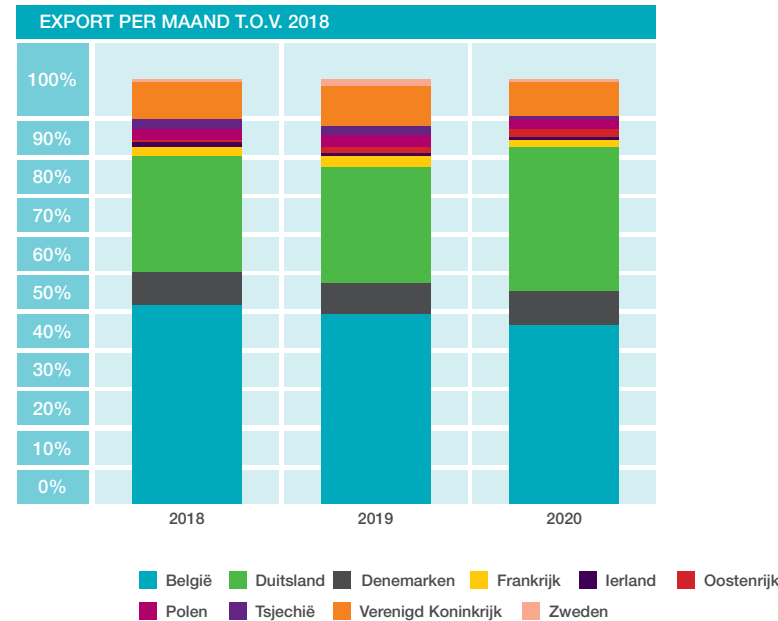
Omzet per maand

Wanneer verder ingezoomd wordt op de omzet per maand, wordt zichtbaar dat de coronacrisis met name in april en mei voor een mindere omzet heeft gezorgd. Ook eind maart is dit het geval geweest, maar door het goede begin van maart is hier weinig van terug te zien. Half maart was de zorg bij de ondernemers het grootst, diverse orders werden afgeblazen waardoor grote onzekerheid ontstond over de handel. Op dat moment was het gevoel met name dat de handel in zou zakken. Enkele weken later bleek dit mee te vallen. De handel heeft naar bijna ieder land doorgang gevonden met in sommige gevallen, enige vertraging en met de nodige uitdagingen. Doordat veel Nederlanders de tuincentra half april weer wisten te vinden, is de binnenlandse handel erg aangetrokken.

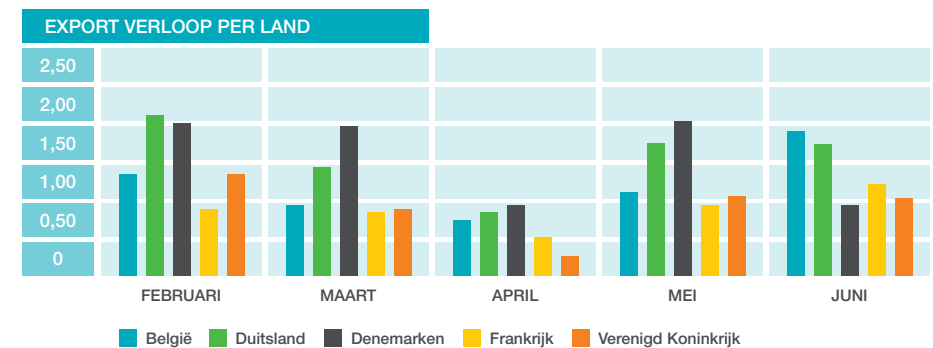
Meer handel naar Duitsland

Uit de maanden maart t/m juni blijkt dat met name de handel naar Duitsland een groot aandeel heeft weten te veroveren. Als gevolg van de strenge lockdown in België, waarbij de tuincentra sloten, is deze markt afgenomen. De samenstelling van de top 10 landen blijft hetzelfde. Waar vorig jaar zichtbaar werd dat de export steeds verder weggaat, is dit als gevolg van de coronacrisis redelijk binnen de perken gebleven. Doordat diverse grenzen dicht waren, was ver weg exporteren lastiger dan andere jaren. Tsjechië en Polen blijven, ondanks de coronacrisis, belangrijke groeimarkten.

Strenge lockdown heeft grote impact op export.

De intensiteit en de duur van de lockdown blijken een directe impact te hebben op de exportmarkt. Dit wordt duidelijk uit de onderstaande figuur. Wanneer de figuur een factor van 1 geeft, is de exportwaarde gelijk aan voorgaande jaren. Wanneer deze factor groter dan 2 is, is de markt 2 keer zo groot en als de factor kleiner is dan 1, is de exportwaarde afgenomen. In deze grafiek zijn de vijf belangrijkste export landen weer-gegeven. Uit deze grafiek blijkt dat de export in april minder is geweest dan het voorgaande jaar. Frankrijk heeft haar grenzen als eerste gesloten. Het Verenigd Koninkrijk is in maart erg snel afgezwakt, tot een dieptepunt in april. Vanaf mei blijkt deze markt zich weer hersteld te hebben. Ook de Belgische lockdown komt in deze figuur duidelijk naar voren, vanaf half maart is deze exportmarkt afgezwakt. Vanaf 1 juni zijn de tuincentra weer geopend en heeft de markt zich snel hersteld. Uit de cijfers blijkt dat de export naar Denemarken en Duitsland, op een dip in april na, vrijwel de gehele periode aanwezig is gebleven. Deze markten hebben zich in mei al heel snel hersteld ten opzichte van voorgaande jaren. Al met al blijkt hieruit dat de export van boomkwekerijproducten gedurende de gehele periode aanwezig is gebleven, maar wel een korte dip heeft gekend.

VAN OERS AGRO

Van Oers Agro onderscheidt zich door kwaliteit, vooruitstrevendheid en een persoonlijke benadering. Onze medewerkers zijn afkomstig uit de agrarische sector en weten daardoor exact wat er bij u speelt. Ze begrijpen dat u van vele markten thuis moet zijn en denken graag met u mee om uw plannen vorm te geven en tot uitvoering te brengen. Door aandacht en sectorkennis is Van Oers Agro de adviespartner in de sector geworden.

Van Oers Agro

Hofdreef 24, 4881 DR Zundert. T. +31 (0)76 - 597 88 00

Bovendonk 7, 4707 ZH Roosendaal. T. +31 (0)165 - 582 600

E. agro@vanoers.nl

VANOERS-AGRO.NL